

Usmernenie MŽP SR, odboru ochrany ovzdušia

k vypracovaniu

akčného plánu pre zlepšenie kvality ovzdušia

V § 12 zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší, ktorý ustanovuje povinnosť krajskému úradu životného prostredia v spolupráci so subjektmi uvedenými v § 11 ods. 3 (po prerokovaní s obcou, vyšším územným celkom, prevádzkovateľom zdroja, poverenou organizáciou a s dotknutými orgánmi.) vypracovať akčný plán (AP) obsahujúci krátkodobé opatrenia, ktoré sa musia vykonať na zníženie rizika vzniku takéhoto prekročenia a na obmedzenie jeho trvania ak v aglomerácii alebo v zóne **existuje riziko**, že úrovne znečistenia ovzdušia prekročia výstražný prah, **limitnú hodnotu** alebo cieľovú hodnotu pred ustanoveným termínom dosiahnutia limitných hodnôt alebo cieľových hodnôt.

AP môže v závislosti od konkrétneho prípadu ustanoviť opatrenia na regulovanie činností a tam, kde je to nevyhnutné, aj na zastavenie činností vrátane automobilovej dopravy, ktoré prispievajú k prekročeniu výstražného prahu, limitnej hodnoty alebo cieľovej hodnoty.

Krajský úrad životného prostredia zašle MŽP SR, odboru ochrany ovzdušia **najneskôr do 30.novembra 2012** návrh AP na pripomienkovanie. Následne krajský úrad životného prostredia vydá AP **všeobecne záväznou vyhláškou**, uverejnení AP vo vestníku vlády SR a bude priebežne zverejňovať informácie o jeho plnení.

Krajský úrad životného prostredia je povinný všeobecne záväznou vyhláškou vydaný AP zaslať v písomnej i elektronickej forme dotknutým obciam na zverejnenie na verejne prístupnom mieste v obci.

V súvislosti so závermi z porád so zástupcami odborov ochrany ovzdušia krajských úradov pre životné prostredie, odbor ochrany ovzdušia ministerstva životného prostredia usmerňuje týmto vypracovávanie akčných plánov.

1. Všeobecne záväzná vyhláška, ktorou sa vydáva AP bude obsahovať:

§ 1 – Základné ustanovenia

- obsah AP a čo sa touto záväznou vyhláškou vydáva.

§ 2 – Vymedzenie územia a špecifikácia znečisťujúcich látok s rizikom prekročenie

- vymedzenie územia pre ktoré sa AP vydáva,
- špecifikácia znečisťujúcich látok s rizikom prekročenie limitných hodnôt.

§ 3 – Identifikácia činností a zdrojov znečistenia ovzduší

Opis činností, ktoré prispievajú alebo môžu prispievať k prekročovaniu limitných hodnôt. Vzhľadom na skúsenosti s účinnosťou opatrení z doterajších AP navrhujeme prijímať opatrenia, ktorých účinok akčne ovplyvní prašnosť v určitom území a to:

- obmedzenie dopravy,
- obmedzenie spaľovania nekvalitných palív,
- čistenie komunikácií, prípadne iných plôch najmä v okolí monitorovacích staníc,
- **v kritickom období** získavať aktuálne informácie o údržbe komunikácií od ich správcov (ohľadom čistenia, zimného posypu a inej údržbe napr. frézovania ciest...), vyzývať stavebné úrady k sledovaniu dodržiavania podmienok stavebného povolenia pri stavebných činnostiach a vyzvať príslušné obvodné úrady životného prostredia na kontrolu dodržiavania opatrení AP u tých prevádzkovateľov, ktorých sa opatrenia týkajú.

§ 4 – Krátkodobé opatrenia, určenie kritérií a mechanizmu ich uplatňovania

- krátkodobé opatrenia, ktoré budú uvedené v prílohe č. 4,
- krátkodobé opatrenia AP navrhujeme začať uplatňovať už po dosahovaní denného priemeru koncentrácie PM_{10} nad $45 \mu g m^{-3}$ tri dni po sebe ak je predpoklad, že poveternostne podmienky sa nezlepšia,
- mechanizmus uplatňovanie krátkodobých opatrení, ktorý bude uvedený v prílohe č. 5.

§ 5 – **Zrušovacie ustanovenie**, novou vyhláškou treba automaticky zrušiť predchádzajúcu všeobecne záväznú vyhlášku, ktorou sa vydal AP na zabezpečenie kvality ovzdušia.

§ 6 – **Účinnosť vyhlášky**, dátum nadobudnutia účinnosti vyhlášky.

Prílohy k všeobecne záväznej vyhláške, ktorou sa vydáva AP:

Príloha č. 1 – Vymedzenie územia

- pre ktoré sa vydáva AP, určené na základe hodnotenia kvality ovzdušia za rok 2011 vykonaného Slovenským hydrometeorologickým ústavom v Bratislave, ktorý je Ministerstvom životného prostredia SR poverenou organizáciou na sledovanie a hodnotenie kvality,
- *Slovenský hydrometeorologický ústav každoročne zašle KÚŽP návrh vymedzenia oblastí riadenia kvality ovzdušia (povinnosť uložená SHMÚ každoročne k 30.6.) na pripomienkovanie a schválenie oblastí riadenia kvality ovzdušia podľa §9 ods.3 zákona o ovzduší po konzultácii s dotknutými obcami, ktoré budú pravdepodobne povinné plniť opatrenia prijatých AP.*

Príloha č. 2 – Špecifikácia znečisťujúcich látok s rizikom prekročenia limitných hodnôt

Príloha č. 3 – Zoznam zdrojov znečisťovania ovzdušia , ktoré prispievajú alebo môžu prispievať k prekročovaniu limitných hodnôt

- opatrenia pre prevádzkovateľov zdrojov prijímať iba v prípade, že sa predpokladá ich skutočná účinnosť a je zrejmé, že zdroje prispievajú k prekročovaniu hodnôt,
- Ak príloha č. 3 k AP nebude potrebná, automaticky sa číslovanie príloh posunie.

Príloha č. 4 – Krátkodobé opatrenia

- lokálne kúreniská - v zimnom období v rámci opatrení AP, pri riziku prekročenia limitných hodnôt prachových častíc PM₁₀ vyzývať občanov (na web. stránke obce, obecným rozhlasom alebo iným príslušným spôsobom) k obmedzeniu spaľovania nekvalitného paliva, biomasy, odpadu v lokálnych kúreniskách a pod. (text výzvy navrhnu pracovníci KÚŽP pre svoje oblasti). Pracovníci KÚŽP navrhnu text výzvy pre obce a oblasti v ich kompetencii alebo obce si navrhnu text výzvy,
- atď.

Príloha č. 5 – Mechanizmus uplatňovanie krátkodobých opatrení

- krátkodobé opatrenia AP navrhujeme začať uplatňovať už po dosahovaní denného priemeru koncentrácie PM₁₀ nad 45 µgm³ tri dni po sebe ak je predpoklad, že poveternostne podmienky sa nezlepšia.

2. Vymedzenie oblasti riadenia kvality ovzdušia na rok 2012 , pre ktoré sa musí vypracovať AP pre zlepšenie kvality ovzdušia

	Vymedzená oblasť riadenia kvality ovzdušia	Znečisťujúca látka
BRATISLAVA	územie hl. mesta SR Bratislava	PM ₁₀ , oxid dusičitý
KOŠICE Košícký kraj	územia mesta Košíc a obcí Bočiar, Haniska, Sokoľany, Veľká Ida	PM ₁₀ , PM _{2,5}
Banskobystrický kraj	územie mesta Banská Bystrica	PM ₁₀ , PM _{2,5} , oxid dusičitý
	územia mesta Hnúšťa a miestnych častí Brádno, Hačava, Likier, Polom, mesta, Tisovec a miestnej časti Rimavské Brezovo a obce Rimavská Píla	PM ₁₀
	územia mesta Jelšava a obcí Lubeník, Chyžné, Magnezitovce, Mokrú Lúka, Revúcka Lehota	PM ₁₀ , PM _{2,5}
	územia mesta Žiar nad Hronom a obce Ladomerská Vieska	PM ₁₀ , PM _{2,5}
Bratislavský kraj	územie mesta Malacky	PM ₁₀
Košícký kraj	územie mesta Krompachy	PM ₁₀
	územie mesta Strážske	PM ₁₀

	Vymedzená oblasť riadenia kvality ovzdušia	Znečisťujúca látka
Nitriansky kraj	územie mesta Nitra	PM ₁₀ , PM _{2,5}
Prešovský kraj	územia mesta Prešov a obce Ľubotice	PM ₁₀ , PM _{2,5}
	územia mesta Vranov nad Topľou a obcí Hencovce, Kučín, Majerovce, Nižný Hrabovec a Kladzany	PM ₁₀
Trenčiansky kraj	územie mesta Trenčín	PM ₁₀ , PM _{2,5}
	územie okresu Prievidza	PM ₁₀
Trnavský kraj	územie mesta Trnava	PM ₁₀
	územie mesta Senica	PM ₁₀
Žilinský kraj	územie mesta Žilina	PM ₁₀ , PM _{2,5}
	územie miest Martin a Vrútky	PM ₁₀ , PM _{2,5}
	územie mesta Ružomberok a obce Likavka	PM ₁₀ , PM _{2,5}

- AP je možné vypracovať aj pre ďalšie oblasti, pokiaľ podľa zváženia KÚŽP existuje riziko, že úrovně znečistenia ovzdušia prekročia limitnú hodnotu,
- prebiehajú rokovania ohľadom určenia územia mesta **Žiar nad Hronom** a obce **Ladomerská Vieska** za oblasť riadenia kvality ovzdušia na rok 2012.

3. Sledovanie faktorov, ktoré môžu v určitý deň, týždeň a mesiac výrazne ovplyvniť prašnosť v oblastiach

Vzhľadom na dlhodobu sa vyskytujúcu problematiku znečistenia ovzdušia prachovými časticami PM₁₀ a na neúčinnosť súčasných opatrení Vás v tejto súvislosti žiadame o sledovanie faktorov, ktoré môžu v určitý deň, týždeň a mesiac **výrazne** ovplyvniť prašnosť v oblastiach, ktoré sú vo Vašej kompetencii a kde dochádza k mnohopočetnému prekračovaniu limitných hodnôt PM₁₀.

Sledovať podľa denných a mesačných hlásení SHMÚ hodnoty prachových častíc PM₁₀ za deň, týždeň a mesiac. Ak dôjde k **výraznému** prekročeniu limitnej hodnoty (50 µg³) v daný deň, pokúsiť sa identifikovať faktory, ktoré mohli ovplyvniť prekročenie, a to:

- teplota, smer vetra (informácie SHMÚ),
- či boli v danom čase v prevádzke zdroje znečisťovania ovzdušia,
- stavebné práce,
- prevádzka lokálnych kúrenísk,
- podľa možnosti osobná obhliadka miesta AMS (ak je to možné, alebo požiadať OÚŽP).

Sledovanie faktorov je nutné hlavne v prípadoch ak v mesiacoch s porovnateľnými klimatickými podmienkami dôjde k výrazným rozdielom v počtoch prekročení.

Sledovaním faktorov chceme len zistiť, prečo došlo v daný deň k výraznému prekročeniu v určitej oblasti. Týmto by sme Vás chceli požiadať, ak si spätne pozrieme výsledky nameraných koncentrácií a zistíme výrazne prekročenie v určitej oblasti, aby ste nám vedeli na základe našej žiadosti poskytnúť informácie, ktoré mohli spôsobiť takého výrazne prekročenie. Sledovaním týchto faktorov nechceme obmedzovať prekračovanie limitných hodnôt PM10 ale zistiť hlavný dôvod **výrazných** prekročení.

V Bratislave, dňa 18. októbra 2012

Ing. Katarína Jankovičová

riaditeľka odboru ochrany ovzdušia